

PRAŽSKÝ

04*2024

přehled

KULTURNÍCH POŘADŮ

72. ročník

S námi máte přehled!

MUZIKÁLOVÁ KOMEDIE

BEEETLEJUICE

HUDBA A TEXTY

EDDIE PERFECT

LIBRETO

SCOTT BROWN A ANTHONY KING

**HUDEBNÍ
DIVADLO**

KARLÍN

Podle filmu the Geffen Company,
scénář Michael McDowell a Larry Wilson
Uváděno ve spolupráci s Music Theatre International
www.mtishows.eu

PRA HA
PRA GUE
PRA GA
PRA G

Elektronické vydání

www.prazskyprehled.cz

XII. ročník Lodě na Labi

HOTELOVÁ LOŽ FLORENTINA

MARTIN MAXA & TRIO

PONDĚLÍ / 29. 4. / 19:00 / PŘÍSTAVIŠTĚ BRANDÝS NAD LABEM

GENERACE 75

ÚTERÝ / 30. 4. / 21:00 / PŘÍSTAVIŠTĚ NYMBURK

TECHTLE MECHTLE

STŘEDA / 1. 5. / 18:00 / PŘÍSTAVIŠTĚ NYMBURK

ČARODĚJNICKÉ ROJENÍ

ÚTERÝ / 30. 4. / 21:00 / PŘÍSTAVIŠTĚ NYMBURK

KAFE U OSMANYHO

ČTVRTEK / 2. 5. / 19:00 / PŘÍSTAVIŠTĚ NYMBURK

VLADIMÍR HRON A THE DROPS

PÁTEK / 3. 5. / 19:00 / PŘÍSTAVIŠTĚ NYMBURK

HONZA NEDVĚD ML.

NEDĚLE / 5. 5. / 19:00 / PŘÍSTAVIŠTĚ NYMBURK

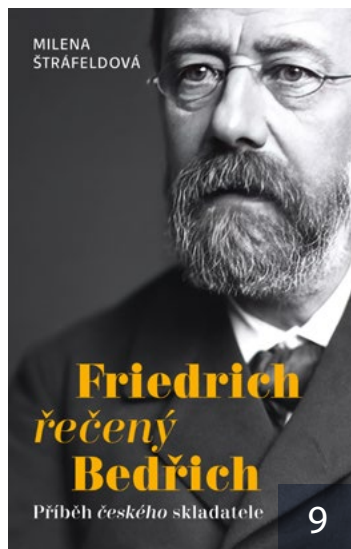
Portál pražské kultury

S námi máte přehled

www.prazskyprehled.cz

vybíráme z obsahu

3 **úvodník**

4 **rozhovor**

s Lenkou Mazačovou

5 **architektura**

Za poklady pražské architektury

6 **architektura**

KAM s Vojtěchem Kašparem za památkami

8 **redakce zve**

Pořádný Rokenrol ve Studiu DVA

Příběh, kde lásku objevíš

Pedagogická knihovna

Jana Amose Komenského

9 **knižní tipy**

10 **pražská kultura před 67 lety**

11 **ohlédnutí**

Aleš Lamr

12 **kalendárium**

18 **divadla**

26 **film**

28 **koncerty**

32 **kluby, kulturní centra**

34 **galerie, výstavy**

40 **památky**

44 **muzea**

50 **volnočasové aktivity**

52 **křížovka, soutěže, výherci**

PRAŽSKÝ PŘEHLED

kulturních pořadů

měsíčník, ročník LXXII

vydává: Vydavatelství KAM po Česku s. r. o.

Kubelíkova 1108/30, 130 00 Praha 3 | IČ: 04892232 | tel.: +420222944816-7 |

mobil: +420602223279 | e-mail: redakce@kamposesku.cz |

www.kamposesku.cz | registrováno: MK ČR E 10266 | ISSN 0862-9293

grafický design: KAM po Česku

distribuce: elektronicky, zajišťuje redakce

předplatné: Vydavatelství KAM po Česku s. r. o.

foto na titulní straně: Hudební divadlo Karlín

Za zveřejnění inzerce a PR článků odpovídá zadavatel. Za změnu programu odpovídá pořadatel. Veškerá práva včetně práva reprodukce jsou vyhrazena. © Vydavatelství KAM po Česku, s. r. o.

Milí čtenáři,

letošní kulturní sezona se pomalu, ale jistě blíží ke svému vrcholu, kdy se v následujících jarních měsících odehrají jedny z nejdůležitějších a nejzajímavějších kulturních akcí a festivalů. MHF Pražské jaro ani nemusím připomínat, dále nás čeká několik filmových přehlídek – Dny evropské kultury, festival dokumentárních snímků Jeden svět, hudební akce jako Respect festival, United Islands of Prague nebo Metronom Prague. Pro zájemce o architekturu se uskuteční oblíbený festival Open House Praha. V dubnu se ale budou konat i mnohé další kulturní události, které vám ráda doporučím.

V Divadle v Dlouhé proběhne festival pro dětského diváka pod názvem Dítě v Dlouhé, v jehož rámci budete moci se svými ratolestmi zhlédnout představení mimopražských divadelních souborů. Jistě inspirativní záležitost.

Určitě zajděte do kina na nový dokument o Václavu Havlovi od režiséra Petra Jančárka, uváděný pod názvem Tady Havel, slyšíte mě? Jak bychom v této složité době potřebovali slyšet jeho názory a komentáře... Dalším zajímavým snímkem se jeví Hranice Evropy režisérky Apoleny Rychlíkové, která spolu s hlavní hrdinkou novinářkou Sašou Uhlovou zachytila život východoevropských nájemných pracovníků v západní Evropě. Není od věci si osudy těchto lidí připomenout.

Tvorbu významného českého umělce Vladimíra Boudníka připomene výstava v Artinbox Gallery, kde najdete jak fotografie z jeho života od známých fotografů, tak jeho vlastní grafická díla. Zakladatel expresionismu by se v letošním roce dožil sta let. Nenechte si ujít.

V Šternberském paláci na Hradčanském náměstí se uskuteční další koncert souboru Musica Florea, který tentokrát

představí neznámou tvorbu Leoše Janáčka a skladby z počátku italského baroka. Neváhejte a navštivte.

Přeji příjemné a obohacující kulturní zážitky.

Alice Brabcová

dopisy

Dobrý den, chtěla jsem babičce objednat předplatné časopisu Pražský přehled kulturních pořadů, ale ona ráda čte tištěné magazíny. Až teď po posledním e-mailu mi došlo, že to je pouze elektronicky, jestli to správně chápu? Dá se to ještě případně zrušit? Musím se jí zeptat, jestli by se to naučila to číst elektronicky. Omlouvám se za komplikaci, děkuji moc. Lenka Chladová

Dobrý den, Lenko, magazín Pražský přehled kulturních pořadů vychází již opravdu jen v elektronické podobě. Lze jej objednat [ZDE](#). Doufám, že se Vám podaří babičku přesvědčit, že se dá číst i na obrazovce počítače. Lze si jej ale i vytisknout, pokud jste na to zařízení.

Dobrý den, časopis Kam po Česku, i když je hezký :) jsem si nikdy nechtěla objednat, byl mě přidělen místo časopisu Kulturní přehled.

Již minulý rok jsem psala, že nechci pokračovat v odběru a také jsem si myslela, že nic neplatím, přestože mi časopis celý rok chodil. Nyní mi přišlo, že se časopis zdražuje, opravdu nechci časopis odebírat a pokud nemůžete zrušit odběr časopisu vy, tak mi prosím dejte vědět, kde ho mám odhlásit. Zdraví Iva Málková

Dobrý den, paní Málková, od prosince 2020 jste od nás dostala 4 dopisy s upozorněním, že když magazín KAM po Česku nechcete – NEPLAŤTE HO! Pokud ale stále platíte něco, co nechcete, nemůžete se přece zlobit na nás. Zrušení odběru magazínu KAM po Česku proveďte [ZDE](#). Děkuji Vám za pochopení a přeji jen vše dobré.

Dobrý den, mohu se prosím zeptat, existuje možnost si nechat zasílat papírové vydání Pražského přehledu kultury domů? Nalezl jsem

možnost elektronického předplatného, nicméně se ptám kvůli své babičce, která si s elektronikou ještě/uz nepotykala, vždy mne úkoluje, abych přehled sehnal, a já ho seženu málokdy :) Děkuji a přeji hezký den, Martin Jelínek

Vážený pane Jelínku, papírové vydávání našeho měsíčníku jsme již bohužel před několika lety ukončili, lze jej předplatit jen v elektronické podobě. Můžete si jej ale doma i vytisknout, pokud si vaše babička nerozumí s počítačem. Děkujeme za pochopení.

Luděk Sládek, šéfredaktor

Ředitelka Českého muzea stříbra
Kutná Hora Lenka Mazačová

Jak došlo k tomu, že se v Kutné Hoře objevila mumie Hereret a další vzácnosti pocházející z muzea v Moravské Třebové?

To je hezká otázka. Souvisí to s kontakty, které se mi podařilo nasbírat při realizaci dvou egyptologických výstav v kolínském muzeu, kde jsem dřív pracovala. Tehdy jsme spolupracovali s Národním muzeem – Náprstkovým muzeem asijských, afrických a amerických kultur, konkrétně Pavlem Onderkou. No a po mém nástupu na mém současném působišti v jsme se sešli a přemýšleli, co by se hezkého dalo udělat u nás v Kutné Hoře. A protože kolega má výborné vztahy s muzei, kde se nachází nějaká egyptologie, objevila se zajímavá nabídka z Městského muzea v Moravské Třebové od kolegyně Moniky Marhounové, že by nám mohli zapůjčit svoji egyptologickou sbírku po dobu, kdy bude jejich muzeum rekonstruováno. A tak se Hereret vydala na návštěvu do Kutné Hory.

Výstava vznikla díky spolupráci několika muzejních institucí. Kromě Hereret čili Květiny tu návštěvníci uvidí i další vzácné předměty a na přednáškách a komentovaných prohlídkách se dozvědí i zajímavosti o starověkému Egyptu, mumifikaci a sběratelství egyptských starožitností v českých zemích.

Je Hereret opravdu tak krásná, měli jste už možnost ji blíže prozkoumat?

Nejsem egyptoložka, a tak její krásu hodnotím spíš jako laik. A můžu říct, že krásná je – tedy její kartonážový obal ozdobený náboženskými výjevy, které se vztahují k posmrtnému životu. Mumie je pod ní zahalena obinadly a jako taková se samostatně, zejména z pietních důvodů, nevystavuje.

S Lenkou Mazačovou, ředitelkou Českého muzea stříbra v Kutné Hoře

České muzeum stříbra v Kutné Hoře řídí Mgr. Lenka Mazačová od května roku 2022 a pod jejím vedením tu vzniká jedna akce za druhou. Tou nejnovější je výstava *Ve stínu pyramidy*, která představí i Hereret, nejkrásnější staroegyptskou ženskou mumii v České republice. Jak dát takovou výstavu dohromady i co dalšího nabízí muzeum, které patří k nejnavštěvovanějším památkám Středočeského kraje, prozrazuje jeho ředitelka v následujícím rozhovoru.

Zajímavé je, že je opatřena dvojitou cedrovou rakví. Celá však působí velmi drobně.

Co vlastně o Hereret víme?

Údajně šlo o osobu vyššího společenského postavení, takže se o ní občas lze dočíst i jako o „princeznu“. Radiologická vyšetření mimo jiné prozradila, že tato žena zemřela ve věku 20-30 let. Do českých zemí se dostala díky sběrateli, světoběžníku a mecenáši Ludwigu Holzmeisterovi. Ten mumii získal během svého pobytu v Káhiře a v roce 1912 ji spolu s dalšími egyptologickými artefakty věnoval svému rodnému městu.

K výstavě chystáte také programy pro žáky základních a středních škol, děti se s mumii se potkají i na letním příměstském táboře. Co ještě nabízíte vašim nejmladším návštěvníkům?

Pro rodiny s dětmi tu máme nejrůznější lákadla. Naši nejnavštěvovanější atrakcí je prohlídka dolu na těžbu stříbra. Velký je i zájem o návštěvu Hrádku, jeho expozice a výstavy. Od 5. dubna zde otevíráme interaktivní výstavu *Kutná Hora husitská*. Návštěvníci se budou moci přenést do 15. století, stát se husitou a zařadit se po bok Jana Žižky táhnoucího na Kutnou Horu. Připravujeme též bohatý program na muzejní noc, která proběhne 17. května. V létě nabídneme noční prohlídky dolu každou prázdninovou středu. V průběhu roku pořádáme i výletní hru *Po stopách starých mlýnů*.

Mumie ženy Hereret ze sbírek
Městského muzea v Moravské Třebové

Co je na práci ředitelky muzea to nejlepší?

Pracovat v muzeu mě lákalo už od gymnaziálních let a práce ředitelky muzea je poměrně pestrá. Nejvíc mě baví tvůrčí proces: když se daří naplňovat vize, které jsme s kolegy společně zformovali.

A co bývá nejméně příjemné?

Nejméně příjemná složka práce ředitelky je ta úřednická. A té je hodně, tomu se vyhnout nedá. Nemám také ráda dlouhé porady. Jsem člověk, který nerad chodí kolem horké kaše, takže se mi líbí, když je porada věcná, úkoly a termíny jsou jasné a jde se na to.

S jakými ambicemi jste nastupovala? A co se už povedlo splnit?

Mou velkou ambicí je víc otevřít muzeum návštěvníkům. Kutná Hora je na seznamu UNESCO, takže je plná turistů. Uvědomila jsem si ale, že je potřeba věnovat mnohem větší pozornost i místním lidem. Ukázat jim, co všechno ještě toto město má nebo může mít, přilákat je do našich muzejních objektů zajímavou nabídkou. Další snahou je propojovat velmi početné kulturní instituce a zkusit vytvářet společné projekty. Pracovat na tom, abychom se doplňovali; nevnímali se jako konkurence, ale jako partneři. A to se třeba právě u egyptologické výstavy podařilo.

Co dalšího Vám dělá radost?

Radost mi dělá hodně věcí. Třeba moje dvě zdravé šikovné děti, věrný pes a nezávislá kočka. Raduji se, když mi vykvete orchideje nebo když se mi podaří něco hezkého si uháčkovat.

Pro Pražský přehled Magdalena Bičíková

Za poklady **pražské architektury** Rothmayerova vila

Vlastní vila českého architekta Otto Rothmayera byla postavena ve stylu klasicizující moderny v letech 1928–1929 na pražském Břevnově, kde se tyčila ve volném prostoru jako maják.

Český architekt Otto Rothmayer byl dlouholetým kolegou slovinského architekta Jože Plečnika. Jejich spolupráce na úpravách, přestavbách a rekonstrukcích prostor Pražského hradu trvala celých 14 let. Rothmayer byl asistentem Plečnikovi natolik vytížen, že neměl čas a prostor na vlastní realizace. Za svůj život postavil pouze tři rodinné domy. Letní dům pro svého přítele a uměleckého kováře Otakara Hátleho v Káraném, vilu Hany Wichterlové ve Smrčicích u Prostějova a vlastní vilu na Břevnově. Rothmayerova vlastní vila vznikla za doby jeho působení na Hradě. Stavěl bydlení pro sebe a své rodiče, nechtěl proto nijak rozlehlou ani komplikovanou stavbu. Předlohou se mu stala Plečnikova vila Stadion, kterou slovinský architekt navrhl pro katolickou tělocvičnou jednotu Orel v Lublani. Dvoupatrová stavba Otty Rothmayera kombinuje jednoduché prvky kvádru a válce, ve kterém je umístěno vřetenovité schodiště. Celý válcovitý tubus schodiště je dnes schován do severní strany pozemku, kde se nachází bujná zahrada proslavená fotografiemi architekta přítele Josefa Sudka. Jeho vrcholem je místnost, jenž sloužila jako zimní zahrada a vstup na terasu. Interiéry nejsou nikterak rozlehlé, ale je v nich kladen důraz na kvalitní zpracování vybavení a všech detailů. Ty můžeme vidět především na

Dům obklopuje malá zahrada, jež vešla ve známost z fotografií architekta přítele Josefa Sudka.

kování, použití klíček a podobně. Vybavením domu se zcela odklonil od tehdejších zvyklostí a pojal jej jako prosté obydlí. Interiér Rothmayer doplnil jemu blízkým dřevem a umělým kamenem. Na propojení vily a zahrady s bazénem se podílela i manželka architekta, úspěšná výtvarnice a propagátorka moderního životního stylu, Božena Rothmayerová. Rodina

využívala dům nepřetržitě celých 77 let. Mezi osoby, které se zasloužily o zachování stavby v původní podobě, bezpochyby patří Rothmayerův syn Jan, který žil v domě se svojí ženou, po otcově a matčině smrti. V roce 2007 jej od Jana odkoupilo hlavní město Praha s příslibem rekonstrukce. Po jejím dokončení slouží vila jako tzv. domovní muzeum se stálou expozicí „Příběh jednoho domu a jedné rodiny“. V letních měsících můžeme v zahradě obdivovat díla Reného Roubíčka a pravidelné výstavy. Tato naše kulturní památka je uvedena v katalogu moderní architektury Iconic Houses, která sdružuje mimořádná díla světových architektů z 20. století.

Petra Matznerová

Přírodní koupaliště v Šárce „U Veselíků“ v roce 1931 na historické pohlednici. Archiv autora

KAM s Vojtěchem Kašparem za památkami donedávna ukrytými v zemi

Šárecké hradiště nad údolím stejnojmenného potoka

Letošní doposud mírnou zimu již postupně střídají slunečné a teplé dny, kdy je možno vyrazit i do složitějšího terénu. Dnes navštívíme krásné místo na okraji Prahy, kde v sousedství malebné městské čtvrti Liboc ční dramatické skalní útvary vymodelované hlubokou soutěskou vzniklou potoční erozí Šáreckého potoka. Ten obtéká rozsáhlý terénní blok zvaný Na Hradištanech či přímo hradiště Šárka.

Geologicky pestrá lokalita s výchozy silicitů, drob a prachovců svrchních starohor (proterozoika) byla osídlena prakticky po celé období pravěku a raného středověku. Pětadvacet hektarů velké hradiště bylo trojdílné, na jihu, západě a severu chráněné kaňonem Šáreckého potoka. Na nejchráněnější jihozápadní části zvané Kozákova skála se nacházela tříhektarová, o 20 až 30 metrů převyšovaná akropole, která ční plných 80 metrů nad údolím vodoteče. K ní se na severu a východě přikládalo vnitřní předhradí o rozloze 12,5 hektaru a vnější předhradí o rozloze 9,5 hektaru. Tato východní část s předhradími bývá zvaná Vanžov. Akropole byla od severu chráněna mohutným valem a valy obkroužily i obě předhradí, především od východu a jihu. Valy opatřené příkopy až 6,5 metrů širokými se na mnoha místech dochovaly v podobě mezí. Těžko přístupnou severní a západní stranu hradiště chránila spíše jednoduchá fortifikace. Valy tvořila dřevěná roštová konstrukce vysypaná hlínou

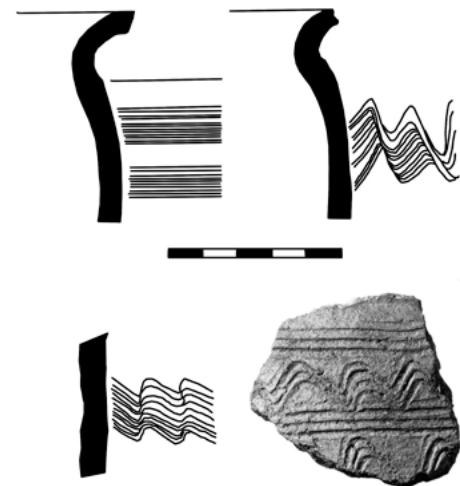
a čelo zpevňovala plenta z opukových kamenů. Jižní část předhradí poškodil lom a novodobá zástavba, která zničila i opevněný přístup ke studánce.

Hradiště je známo od poloviny 19. století díky

„Kozákova a Šestákova skála je pojmenována podle původních vlastníků zdejších polností, zatímco původ pomístního jména Šárka, známého ze Starých pověstí českých, je sledován v před slovanském období a bylo patrně převzato od původních obyvatel zdejšího území.“

Nádoba tzv. šáreckého typu s rytou a malovanou výzdobou. Foto Jan Vrabec. © Muzeum města Prahy

Fragmenty typické středohradištní keramiky zdobené hřebeny a vlnicemi z valu šáreckého hradiště. Kresba Jana Steklá. © Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

výkopům a povrchovým sběrům Václava Krolmuse, z roku 1868 potom pochází i první plán hradiště, který pořídil František Beneš. Zájem o lokalitu přilákal hledače kostí pro ruzyňský cukrovar, kteří lokalitu těžce poškodili. V průběhu padesátých a šedesátých let 20. století byly na hradišti prováděny drobné archeologické sondáže a průzkumy (Rudolf Turek, Norbert Mašek, Bořivoj Nechvátal) zaměřené především na jeho opevnění, ale žádný podrobný a moderně koncipovaný výzkum na hradišti neproběhl. Pouze v historicky nedávné době byla lokalita sledována detektorovou prospekci za účelem záchrany kovových nálezů drancovaných nelegálními hledači pokladů. Od roku 1995 je hradiště Šárka Národní kulturní památkou, která je součástí přírodního komplexu Divoká Šárka a Šárecké údolí.

Lokalita byla osídlena již v průběhu mladší doby kamenné závěrečnou fází kultury s lineární keramikou staršího neolitu, která je podle zdejšího naleziště nazývána tzv. šáreckým stupněm (5000–4900 př. n. l.). V této době však ještě nebyla opevněna. Část lokality snad mohla být opevněna

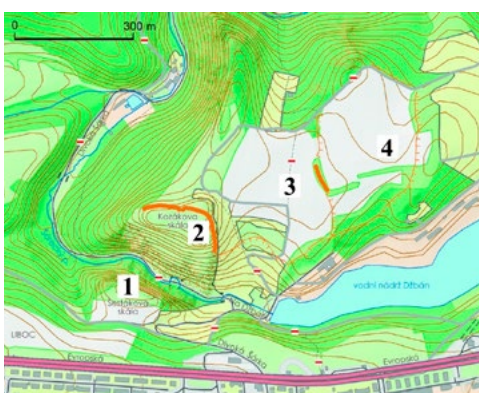

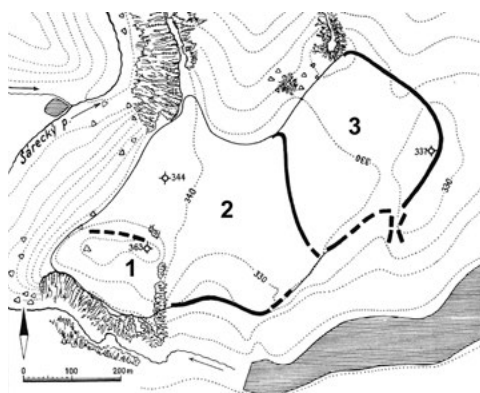
Letecký snímek hradiště Šárka od východu. V popředí vnější předhradí a v pozadí Kozákova a Šestákova skála. Foto Martin Špelda. © Muzeum města Prahy.

Zimní letecký snímek akropole a prvního předhradí. Foto Martin Gojda. © Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

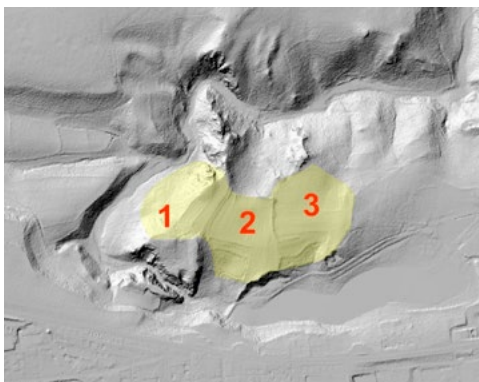
Plán šáreckého hradiště. 1 – Šestákova skála – pravěké polykulturní sídliště; 2 – Kozákova skála – akropole hradiště; 3 – vnitřní předhradí a 4 – vnější předhradí. © Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze

Schematický plán hradiště v Šárce podle Jiřího Slámy se zvýrazněným průběhem valů. 1 – Kozákova skála – akropole hradiště; 2 – vnitřní předhradí a 3 – vnější předhradí

Kolekce tzv. avarských litých kování získaných na hradišti detektorovou prospekcí v roce 2015. Foto Zuzana Kačerová. © Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Digitální model reliéfu České republiky páté generace (DMR 5G) s vyznačením akropole hradiště (1) a jeho vnitřního (2) a vnějšího (3) předhradí. © Český úřad zeměměřický a katastrální. Upravil autor

Na místě bývalého rybníka nad historickou budovou Tučkova mlýna (první zpráva z roku 1771) vzniklo v roce 1930 krásné přírodní koupaliště zvané podle majitelů „U Veselíků“. Potomci tohoto rodu provozují areál dodnes, u mlýna vznikla na přelomu 19. a 20. století dodnes vyhlášená výletní restaurace Dívčí skok.

v průběhu pozdní doby kamenné (středního eneolitu – 2900–2700 př. n. l.), především se uvažuje o opevněné osadě řivnácké kultury na vrcholové plošině Šestákovy skály, která tvoří jižní stranu soutěsky zvané Džbán naproti přes údolí potoka proti Kozákově skále a nepatřila k raně středověkému hradišti. Sídlištní nálezy jsou známé ze starší a mladší či pozdní doby bronzové (únětická, knovízská a štitarská kultura) i starší doby železné (bylanská kultura).

Nejvýznamnějším obdobím šáreckého hradiště je bezpochyby raný středověk, respektive jeho předpřemyslovská fáze průběhu 8. a první poloviny 9. století. Z této doby pochází většina fortifikačních prvků a významných archeologických nálezů. Vedle typicky zdobených fragmentů keramických nádob je to především soubor unikátních avarsko-slovanských nákončů (kování opasků) či západofranská mince, denár Karla Holého ražený

někdy mezi lety 845 až 850 v akvitánské mincovně v západofrancouzském Melle.

Rozloha hradiště, jeho členění i přítomnost luxusních a importovaných předmětů z různých částí Evropy nás vede k domněnce, že zdejší hradiště bylo významným, ne-li hlavním, mocenským centrem středních a snad i celých Čech přibližně do poloviny či závěru 9. století, kdy jeho úlohu postupně přebírala nová přemyslovská mocenská centra jako Levý Hradec či Pražský hrad. V této době zde sídlila společenská elita vázaná na jednoho z českých knížat předstátního období s dálkovými kontakty. Hradiště bylo součástí staršího horizontu hradišť v Pražské kotlině (spolu s lokalitami Praha – Butovice či Praha – Bohnice) a plnilo významné funkce správní, vojenské, výrobní, obchodní či tržní. Určité části hradiště byly osídleny hluboko do průběhu 10. století, kdy bylo postupně opuštěno. Z nejmladší etapy historického vývoje této významné památky pochází i v polovině 19. století odkryté kostrové pohřebiště z průběhu 10. století. Z popisu blíže nedokumentovaných výkopů víme jen, že se nacházelo poblíž jižního valu a hroby obsahovaly keramické nádoby, esovitě záušnice či skleněné perly.

Mgr. Vojtěch Kašpar, Archaia Praha z.ú.

Pořádný Rokenrol ve Studiu DVA

Miki Volek, geniální zpěvák, kytarista, pianista, skladatel a věčný trémista, který byl svého času populárnější než Karel Gott. Divadelní hru o králi českého rokenrolu přenesl na divadelní prkna vynikající herec, režisér a autor Miroslav Hanuš.

Inspirací k napsání divadelní hry byl pro Miroslava Hanuše pohnutý život českého rokenrolového krále. Dostal se do vězení, byl dotlačen ke spolupráci s StB a celý život bojoval se závislostí na alkoholu a drogách. A to bylo i pravděpodobnou příčinou jeho předčasné smrti. Na konci života zůstal sám, bez přátel a peněz. Velmi citlivě a detailně propracovaný scénář provází diváka jednotlivými výjevy z umělceva života, jenž je protkaný písněmi a tanečními čísly. Do hlavní role obsadil vynikajícího Jana Krafku, který je nejen výborným hercem, ale i skvělým zpěvákem

V roli Mikiho Volka se představí Jan Kraška

Miroslav Hanuš v představení Rokenrol

s autentickým projevem. Jeho protihráčem je sám autor a režisér Miroslav Hanuš, který zde vystřídá hned několik postav. Poprvé se setkává s Mikim v tramvaji jako Mikuláš, následně ho provází celým dějem jako estébák, kabaretiér a ďábel. V zadní části pódia dává vyniknout orchestru, jenž celou show živě doprovází. Fascinující herecké a hudební výkony této dvouhodinové inscenace strhnou každého diváka.

Petram

foto © Studio DVA

Příběh, kde lásku objevíš

Hedwig není bytost vzešlá z vodních par. Byla stvořena z bolesti, zklamání a opuštění, aby dokázala o to více milovat, jiskřit a být svobodomyšlná, protože chce žít pouze v duze gejzíru. A do něj chce strhnout i své publikum.

Show Hedwig a její Angry Inch je, stejně jako její ústřední postava, sice rozkročena mezi vícero uměleckých forem, avšak ani v jednom případě nejde o žádnou polovičatou podívanou. Kapela hraje, až se zdí Besedy otřásají v základech a zdejší malé jeviště je nabitó energií, jako kdyby se hrálo pro 20 tisíc lidí. Ústřední herecká a pěvecká dvojice Roman Tomeš a Vendula Příhodová, kteří byli oba nominováni na Cenu Thálie, vdechla svým postavám ohromnou sílu prožitku i neskutečnou autenticitu. K dokonalé proměně do originální,

Hedwig je jako ta zeď / stojící před vámi rozkročená / mezi Východem a Západem / otroctvím a svobodou / mužem a ženou / aktivem a pasivem.

drzé a života milující Hedwig dopomohly pak Tomešovi také kostýmy Laco Hudce Šubrt a líčení

Roman Tomeš jako Hedwig

Jarmily Kamínkové. Hedwig si ve svých výstupech nebere servítky, hodně pracuje s diváky, a proto také každá repríza přináší neotřelou podívanou. A pokud se do ní divák hned napoprvé nezamiluje, tak alespoň skrze ni objeví lásku nejen k hudbě, ale i k vlastního životu.

TreBl

foto © Freedom Production

Pedagogická knihovna Jana Amose Komenského

V České republice pracuje ve školství téměř tři sta tisíc učitelek a učitelů a jen v Praze je téměř tisíc škol od mateřských až po střední. A nejen jim, ale i široké veřejnosti poskytuje své služby Pedagogická knihovna Jana Amose Komenského sídlící v Jeruzalémské ulici 12 na Praze 1.

Ta je součástí příspěvkové organizace Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského a poskytuje širokou škálu služeb pedagogickým pracovníkům a studentům pedagogických oborů, ale také rodičům, kteří hledají informace o výchově a vzdělávání dětí. Knihovna byla založena v roce 1919 a od té doby buduje fond své domácí a zahraniční literatury a časopisů, učebnic, informačních pramenů a zdrojů z oblasti výchovy, vzdělávání a školství. Fond

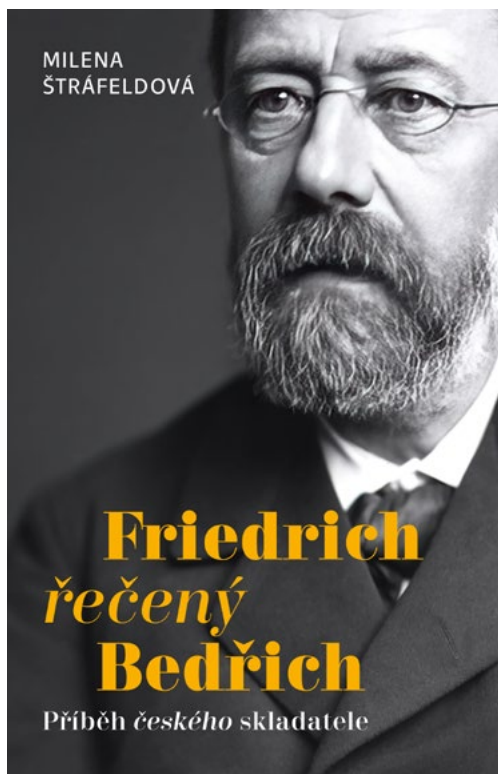
tvorí téměř půl milionu svazků. Je metodickým centrem pro školní knihovny, vytváří heslář odborných pojmů z oblasti výchovy a vzdělávání prostřednictvím Českého pedagogického tezáuru. Velkou část aktivit také věnuje vzdělávání pedagogů v oblasti současné dětské literatury. Od roku 1993 pořádá anketu o nejoblíbenější dětskou knihu malých čtenářů s názvem Kniha dětského srdce. Pravidelně pořádá čtení pro rodiče a děti a cyklus kurzů trénování paměti.

Knihovna je otevřena každý všední den od 9.00 do 18.00 hodin.

-red-

foto © NPMK

Milena Štráfěldová

Friedrich řečený Bedřich – Příběh českého skladatele

Je to jeden z největších Čechů, tvůrce naší národní hudby, bez jeho díla si českou kulturu ani neumíme představit. Přesto své chlapecké deníky i milostné dopisy psal německy a správně mluvit a psát česky se učil až dlouho po třicítce. A to není zdaleka jediná okolnost, která nás u autora Prodané nevěsty nebo Mé vlasti může překvapit. O Bedřichu Smetanovi vyšla spousta knih a zdálo by se, že jeho život už byl popsán do nejmenších detailů. Čím víc se ale o něm dozvídáme, tím víc také zjišťujeme, že je tu pořád co objevovat. Rozhodně neexistuje jen jeden všeplatný pohled na našeho „nejnárodnějšího“ skladatele. Dokumentární román Friedrich řečený Bedřich líčí jeho dramatický osud, ale i jeho dobu a příběhy lidí, kteří jej obklopovali, milovali a podporovali, nebo mu jeho cestu naopak ztěžovali. Je také zamyšlením nad tím, proč byl Smetana tolikrát propagandisticky zneužit, jako snad žádný jiný náš umělec. A konečně klade i pár otázek o nás samých, na které stále ještě nemáme odpověď.

Milena Štráfěldová (*1956) vystudovala kulturologii a dějiny umění na Univerzitě Karlově. Dlouhodobě se věnuje literární činnosti, dosud vydala historické romány Guláš pro Masaryka, Trestankyně, Svatý rváč a Sestry B., povídkové knihy Kriplíci, Přepisovačka, Co mě naučilo listí a Svrz ze zbytků. Dosud největší úspěch zaznamenala kniha na pomezí románu a biografie To je on! O té, co si říkala Toyen.

cena: 399 Kč
www.luxor.cz

Jiří Suchý a Jiří Šlitř

Půlnoční párty S+Š

Na CD jsou zařazeny dosud nevydané nahrávky z roku 1968 z archivu Českého rozhlasu, zachovaly se pouze tři z odvysílaných děl, které jsou doplněny záznamy objevenými v archivech Bohuslava Smitky, Iva Bílého a Věry Kyliésové. Tyto nahrávky mají sníženou technickou kvalitu, ale vzhledem k tomu, že se jedná o cennou archivní památku na práci Jiřího Šlitry a Jiřího Suchého, byly po několika technických úpravách zařazeny. V záznamu uslyšíte kompletní nahrávku prvního dílu, jež se v této podobě reprízovala, resp. prvně vysílala 5. ledna 1969 pod upraveným názvem Nedělní párty S+Š.

cena: CDmp3 349 Kč
www.radioteka.cz

Stéphane Garnier

Dalajláma: 31 tajemství, jak prožít přítomný okamžik

Nezbytná kniha, která vám poradí, jak dosáhnout štěstí. Dalajláma, hlavní autorita a představitel duchovna a nenásilí, nám předal hodnoty, které ještě dnes ovlivňují celý svět a nikdy nezestárnou. Dalajláma je pro svět skutečnou ikonou a reprezentuje moudrost jako východisko z utrpení a lítosti. Inspirujte se 31 moudry Jeho Svatosti, pracujte na sobě a osvojte si jeho tajemství. Postupně tak dosáhnete klidu a vyrovnanosti – a štěstí na sebe nenechá dlouho čekat.

cena: 348 Kč
www.jota.cz

Lucie Hlavinková

Bylinková babička

Bylinková babička je knížkou pro děti a jejich rodiče. Podporuje vztah k přírodě a vypráví o různých bylinkách, o tom, jak fungují, a o psychosomatické a alternativních způsobech léčby. Ve druhé linii se rozvíjí téma rodiny, výchovy, respektu a řešení problémů. Klíčový je vztah k babičce, která představuje klid, pohodu, zastavení, odpočinek, usebrání se, ale také moudrost, duševní vývoj a porozumění, kterého se dětem za normálního chodu věcí nedostává. Babička léčí, přichází na neduhy a problémy dětí, protože jim opravdu naslouchá, a bere je jako sobě rovné.

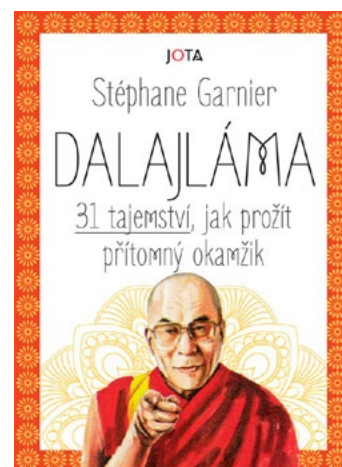
cena: 299 Kč
www.albatrosmedia.cz

Frank Hecker, Katrin Heckerová

Průvodce přírodou pro děti

Průvodce světem zvířat a rostlin pro děti. Obsahuje 200 různých druhů, které doplňují výstižné fotografie a rámečky se zájímavostmi. S ohledem na dětské čtenáře jsou v textu i tipy na různé zábavné a vzdělávací aktivity. Kniha se hodí nejen jako zdroj informací třeba k rozšíření školního učiva, ale i do terénu jako průvodce při rodinném výletu do přírody. Přehledná i zábavná příručka s hezkou grafickou úpravou v praktickém formátu.

cena: 299 Kč
www.luxor.cz

pražská kultura před 67 lety

Přehled kulturních pořadů v Praze duben 1957

K DALŠÍM ÚSPĚCHŮM KULTURNÍ PÉČE NÁRODNÍCH VÝBORŮ

V dubnu častěji než kdy jindy se setkáme se svými spoluobčany na večerech v agitačním středisku našeho volebního obvodu. Rozhovoříme se tu společně o tom, jak v celé Praze i v jejím obvodu, kde bydlíme, se podařilo zvýšit hmotnou a kulturní úroveň, jak se hospodařilo s naším – národním – majetkem a co všechno bylo docíleno v uspokojování všech potřeb lidu. Dubnové dny budou dny účtů a příprav k volbám nových našich zástupců. Budeme proto rozhodovat o tom, zda náš zástupce dobře plnil úkoly, s kterými jsme jej do tak důležité funkce organizátora našeho veřejného života svým hlasem vyslali.

Uplynulé 3 roky práce našich zástupců v Ústředním národním výboru přinesly v oblasti kulturně společenského života města řadu pozoruhodných úspěchů. Dokazují to skutečnosti a čísla, která dokumentují jen z části bohatost našeho života po práci. Síť kulturních a společenských středisek se rozrostla o Park kultury a oddechu J. Fučíka v Praze 7, o Kulturní a společenské středisko ÚNV hl. m. Prahy Obecní dům v Praze 1 vedle nových středisek klubového typu, jako je Dům kultury ROH svazu zaměstnanců ve strojírenství na Smíchově a Dům kultury ROH svazu zaměstnanců železnic na Vinohradech. Starý, společensky zapomenutý Střelecký ostrov ožil souběžnými, kulturními a společenskými pořady pro malé i velké Pražany o letních nedělích a rozmnožil tak počet letních kulturně-společenských zařízení Prahy. Počet městských knihoven vzrostl o 11 nových poboček na obvodech.

Procházka historickým jádrem hlavního města ukazuje, jak velmi mnoho pozornosti, péče a prostředků bylo vynaloženo na uchování uměleckých památek a tím i krásy Prahy.

Vzpomeňme bohatého repertoáru našich divadel, koncertních sálů, vzpomeňme návštěv zahraničních umělců, slavné spartakiády – rozhlasu, filmu – televise, to všechno jsou doklady bohatého kulturního života.

Což tisíce posluchačů rozhlasu po drátě – této poslední naší novinky – a tisíce televizních antén, které rostou jako houby po dešti na střechách pražských domů, nejsou dokladem kulturního růstu? Přirozená touha našeho lidu po poznání krásného umění, pokrokové vědy a techniky bude splněna. Náš volný čas nezbytně potřebuje stálé-

ho růstu, možností, všestranně bohatého kulturně společenského života jak pro soustavná utužování naší politické a morální jednoty, tak i k zvyšování všeobecné úrovně vzdělanosti. Nejvyšší možný stupeň obojího potřebujeme k dalšímu vítěznému postupu v ekonomické soutěži s kapitalismem.

CO SE HRÁLO V DIVADLECH

Bílá nemoc – K. Čapek | Národní divadlo

Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou – V. Nezval, národní umělec | Tylovo divadlo /dnes Stavovské divadlo/

Svatá Jana – G. B. Shaw | Tylovo divadlo /dnes Stavovské divadlo/

Zpěv o lásce a zradě – Kuo Mo-žo | Ústřední divadlo Čs. armády /dnes Divadlo na Vinohradech/

Matka Kuráz a její děti – B. Brecht | Divadlo S. K. Neumanna /dnes Divadlo pod Palmovkou/

FILMOVÉ PREMIÉRY

Argentinský umělecký film **Koncert za slzu**. Příběh mladé klavíristky.

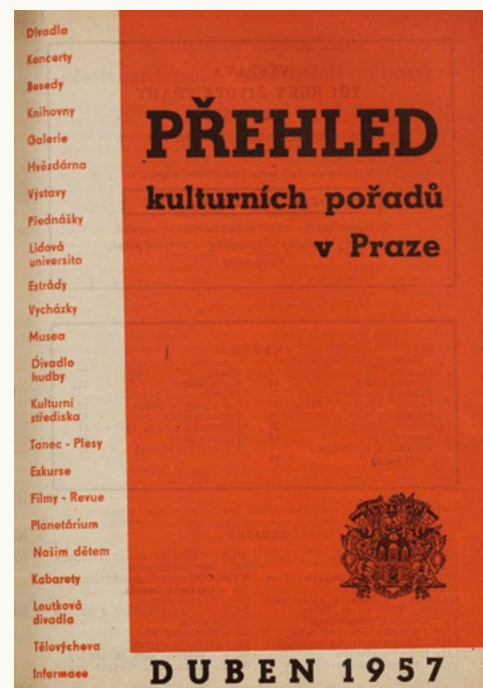
Anglický film **Město jako Alice**. Drama žen z malajské džungle.

Sovětský film **Bílý pudl**. Filmová novela o strastiplném putování komediantské skupiny.

Filmová lidová universita: **Nové světy**. Český film o vzniku a úpadku světového kolonialismu.

Hrátky s čertem, 1956, Alena Vránová, režie Josef Mach

Michelangelo. Švýcarský film o životě a díle veličana umění.

Barevný film **Labakan**. Československo-bulharský film podle motivů pohádky W. Hauffa.

Rakouský film **Nesmrtelný Mozart**. Nejkrásnější scény ze světoznámých oper W. A. Mozarta.

Pestré pásmo krátkých filmů pro děti **Miša dareba a jiné příběhy**.

Po Indonésii. Sovětský barevný film o bájně zemi Dalekého východu.

Bulharský film **Křižník Naděžda**. Drama posádky bulharského křižníku v historickém roce 1918.

Pásmo krátkých filmů pro děti **Alík hrdina**.

Český barevný film **Hrátky s čertem**. Filmová pohádková komedie.

HUDBA

Antonín Dvořák: Stabat mater. Spoluúčinkují: L. Červinková – soprán, M. Krásová, laureátka státní ceny – alt, B. Blachut, laureát státní ceny – tenor, E. Haken, laureát státní ceny – bas. Český pěvecký sbor, sborníř J. Kühn, laureát státní ceny. Řídí Dr. V. Smetáček. Pořádá FOK. | Smetanova síň, Obecní dům

Mimořádný koncert České filharmonie, dir. Carlo Zecchi. Violoncellový koncert J. Haydna, Enrico Mainardi | Dům umělců /dnes Rudolfinum/

Vysokoškolský umělecký soubor, laureát státní ceny a nositel vlajky míru MSS, vystoupí v rámci oslav 1. máje se svým novým repertoárem | Státní divadlo v Karlíně /dnes Hudební divadlo Karlín/

Operní zpěvák Beno Blachut

VÝSTAVY

Výstava kreseb a grafiky Ladislava Čepeláka a Pavla Sukdoláka | Výstavní síň Hollar, Praha 1

Člověk v díle národního umělce Václava Špály | Mánes, Praha 2

Fráňa Šrámek – dramatik. Jubilejní výstavka k 80. výročí narozenin básníkových a k 5. výročí úmrtí | Národní museum v Praze, Praha 2

Fráňa Šrámek, 1926

Lidové slavnosti v obrazech Aloise Fišárka a Vladimíra Sychry – dekorativní výzdoba čs. velvyslanecké budovy v Moskvě | Nová síň

Čs. hlubotisk. Výstava byla otevřena k 30. výročí úmrtí Karla Klíče, vynálezce hlubotisku | Národní technické museum

PŘÍRODA

PRAŽSKÁ ZOOLOGICKÁ ZAHRADA

Praha – Troja

S příchodem jara začíná v pražské zoologické zahradě opět radostnější život. Zvířata se již přestěhovala do svých letních ubikací a jen několik nejchoulostivějších zůstalo ve vytopených pavilonech. Z novinek, které v Zoo v dubnu uvidíte, je nutno zmínit se hlavně o tamarinu-mouřenínkovi a eyře. Tamarin-mouřeníněk je malá drápkatá opička, žijící v porůční jihoamerické řece Amazonky, eyra je jihoamerická kočkovitá šelmička. V naší zahradě je zhlédnou návštěvníci poprvé. Za povšimnutí stojí také několik nových exotických hus a kachen, které naleznete na rybníčku v dolní části zahrady. Novinkou mezi dravými ptáky je pár supů krocanovitých, kteří se rovněž dostali poprvé mezi exponáty pražské Zoo.

Návštěvníky uvítá i celá řada nových mláďat. Pochlubila se jimi kozička ze stáda kamerunských koz zakrslých, která vrhla dvě roztomilá kůzlátka. Ani koza valliská, ovce hebridská, buvol indický a dikobrazi nezůstali pozadu. U všech naleznete roztomilá mláďata.

Nezapomeňte proto navštívit na jaře zoologickou zahradu. S návštěvou budete jistě spokojeni.

INFORMACE

Středisko vlastivědné práce Městského domu osvěty ÚNV hl. m. Prahy, Praha 2, Jungmannovo nám. poskytuje konzultace pražským vlastivědným pracovníkům a informace o vycházkách a exkurzích v Praze.

Informační služba výstřížková při MDO, Praha 2, Jungmannova 15 sleduje denně domácí i zahraniční tisk a podle přání shromažďuje výstřížky, týkající se kteréhokoliv oboru nebo zájmu, jež za poplatek pravidelně zasílá.

Vydal Městský dům osvěty ÚNV hl. m. Prahy. Redakce a administrace v Praze 1, U Obecního domu 2. Vedoucí redakce s. V. Dobrý. Vytiskly Střeodočeské tiskárny, závod 04. Cena 2 Kčs.

ohlédnutí

Nezaměnitelný umělec

Český malíř, grafik a sochař Aleš Lamr pocházel z rodiny keramiků a kamnářů, usazené v moravské Litovli. Narodil se 12. června 1943 v Olomouci jako nejstarší syn ze tří dětí, jeho dvě sestry jsou rovněž výtvarnice.

foto © Wikimedia Commons

Vyrůstal v inspirativním uměleckém prostředí a j vzdělání na výtvarných školách mu umožnilo se dále v této oblasti rozvíjet. Po absolvování Střední uměleckoprůmyslové školy v Brně se živil jako propagační výtvarník a působil krátce i jako asistent režie na Barrandově v době vrcholící nové vlny české kinematografie. Patřil do okruhu výtvarníků Křížovnické školy. Na české výtvarné scéně působil aktivně již od roku 1968 a jako jeden z prvních se věnoval české podobě pop-artu. V roce 1969 vycestoval do Stockholmu, kde se seznámil se sochařskými díly Pabla Picassa. Začal vystavovat v Čechách i v zahraničí, např. ve Francii nebo USA. Získal ateliér na Malé Straně, pořádal neoficiální výtvarné projekty a spolupracoval s brněnským divadlem Husa na provázku. V období normalizace zpracovával ve svých dílech duchovní témata, odkazující ke křesťanské tradici. Po roce 1989 realizoval na přání Václava Havla několik nástěnných maleb pro prezidentskou kancelář. Spolupracoval s řadou významných českých architektů a v roce 1992 vystavoval na světové výstavě v Seville. Za svoji uměleckou činnost získal několik ocenění, např. cenu na Premió Juan Miró v Barceloně v roce 1985, Cenu Salvadora Dalího za uměleckou činnost v roce 2000 nebo Grafiku roku 2005. Aleš Lamr zemřel 16. února 2024 ve věku 80 let.

Alice Braborcová

Založení Hradu (1145 let)

Archeologové a nejstarší písemné prameny míní, že Pražský hrad založil kolem roku 880 kníže Bořivoj, rodem Přemyslovec, z kmene Čechů. KAM dodává, že to bylo 1. 4. 879.

Přemysl vítán Libuší na Pražském hradě, Josef Mathauser, asi 1903

Trvalé sídlo přemyslovských knížat Čechů sem bylo přeneseno z Levého Hradce. Postupně tu vzniklo opevněné středověké hradiště s první stavbou z kamene, kterou byl kostel Panny Marie. Se založením Pražského hradu úzce souvisí také vznik první pražské sídelní aglomerace, zakládá se stověžatá Praha.

Josef Grof

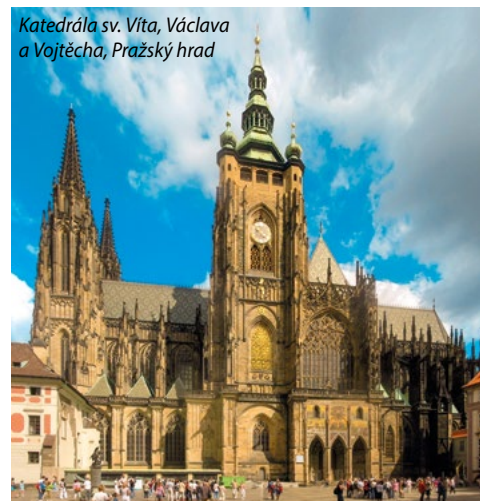
Posílení suverenity (680 let)

Bulou *Ex supernae providentia maiestatis* z 30. dubna 1344 povýšil papež Kliment VI. pražské biskupství na arcibiskupství. Po 370 letech se české země staly konečně v církevních záležitostech nezávislými na Němcích.

Pražská diecéze, která je nejstarší v českých zemích (založena 973), byla povýšena za panování krále Jana Lucemburského. Prvním pražským arcibiskupem se stal tehdejší biskup Arnošt z Pardubic. Stalo se tak i na základě cílené mezinárodní politiky vedené tehdy ještě markrabětem Karlem, pozdějším českým králem a římským císařem. Papež Kliment VI. byl jeho učitelem za doby pobytu v Paříži a tímto rozhodnutím vlastně splnil žádost svého dávného žáka. Oficiálním důvodem těchto změn však byla vzdálenost Mohuče od českých zemí a také to, že obyvatelé Českého království hovořili odlišným

Arcibiskupský palác, Hradčanské náměstí, Praha

Katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha, Pražský hrad

jazykem. Kliment VI. svou papežskou bulou vyjmul země Koruny české z pravomoci mohušského arcibiskupa a navíc do pražské církevní provincie přičlenil biskupství olomoucké a zcela nově zřízené biskupství litomyšlské. Jednoznačně šlo o posílení suverenity Českého království v tehdejší Evropě.

-aba-

Založení Prahy (1135 let)

Historikové kladou založení Prahy do 80. let 9. století. Proto jsme se rozhodli, když už je ten duben, stanovit datum přesněji, a to na 12. dubna 889.

Libuše věští slávu Prahy, Josef Mathauser, asi 1903

Podle pověsti Prahu založila moudrá vizionářka kněžna Libuše, manželka Přemysla Oráče. Chcete-li znát další přesné datum založení Prahy, kalendář Daniela Adama z Veleslavína nabízí 2. listopad roku 723. O počátcích Prahy se dočtete hodnověrně ale až z pramenů římských, franských a byzantských. Nejpravděpodobnějším svědectvím je to z let 965–966, kdy Prahu navštívil arabsko-židovský kupec Ibráhím ibn Jákúb at-Tartúši.

Alois Rula

Melantrichova bible (475 let)

Jiří Melantrich z Aventina byl významný český renesanční nakladatel. Postupně vybudoval velký tiskařský a nakladatelský podnik evropského významu. Mezi jeho nejdůležitější počiny patří vydání bible.

Vydání Melantrichovy bible z roku 1556

Takzvaná Bible Melantrichova se celým názvem jmenuje Biblí česká, to jest všecka svatá Písma oboujího Starého i Nového zákona. Poprvé vyšla 11. dubna 1549 jako společné dílo tiskaře Bartoloměje Netolického a vydavatele Jiřího Melantricha. Na tisk a výsadní prodej biblí získal Netolický královské privilegium platící po dobu deseti let. Jednalo se z pohledu textu o moderní pojetí překladu bible doplněné o historický přehled Putování svatého Pavla. Autor se rovněž vyznamenal po stránce grafické.

Titulní list prvního vydání z roku 1549, na němž je vyobrazen znak krále Maxmiliána obklopený zemskými znaky

Kniha patří k typografickým vrcholům tehdejší české knižní produkce. Kvůli ní vznikla nová sazba a 135 dřevorezů, z nichž část byla použita již v roce 1535 pro německé vydání Lutherovy bible ve Wittenbergu a následně Severýnovy bible v roce 1537. Bible měla i svůj „zeměpisný“ rozměr, protože obsahovala kromě jiných celostránkových ilustrací mapu tehdy známého světa. Zmíněné ilustrace doplňovalo deset druhů iniciál, bordur, vinět a dalších ozdobných grafických prvků. Odborníci odhadují, že v prvním vydání vyšlo 1 000 až 2 000 výtisků, o které byl navzdory vysoké ceně veliký zájem. To potvrdila další vydání s průběžnými úpravami v průběhu dalších třiceti let. Ačkoliv ve své době šlo o nejrozsáhlejší biblí, byla zastíněna později Biblí kralkickou.

-babok-

Národní buditel (255 let)

V Dobrušce se do rodiny obchodníka Josefa Heka narodil 11. dubna 1769 syn František Vladislav. Pozdější národní buditel, spisovatel, publicista a skladatel.

Základní školu dokončil roku 1782 v Praze a pokračoval studiem na piaristickém gymnáziu. V té době navázal první kontakty s českými vlastenci. Po návratu do Dobrušky převzal obchod svého otce, kde krom prodeje zboží půjčoval i české noviny a knihy. Zřídil také pobočku Krameriova vydavatelství Česká expedice a k dispozici nabízel přes 3 284 svazků filozofických, přírodovědných a historických. Dne 18. ledna 1792 se oženil s Marií

F. V. Hek, autor Theophil Reichel, 1841 (J. Johanides, Melantrich 1976)

a pohřben byl na novém hřbitově pod Kopečkem. Hekův životopis se stal inspirací pro spisovatele Aloise Jiráska při psaní známého pětidílného románu F. L. Věk.

-felix-

Annou, rozenou Ježkovou. Jeho obchod 9. května 1806 při požáru města vyhořel. Po smrti své ženy (r. 1821) prodal zbylý majetek a z Dobrušky odešel. K jeho tvorbě patří satirické básně a také celá řada dnes již zapomenutých hudebních skladeb. Od roku 1840 pomáhal potomkům bratrských exulantů v saském Herrnhutu. Poslední léta svého života strávil u syna Františka Adama ve Vratislavi a u své provdané dcery Ludmily Šotolovské v Kyšperku, dnes Letohradu. Zde v č. p. 147 zemřel 4. 9. 1847

Rodný dům F. V. Heka v Dobrušce

Oldřich s poustevníkem Prokopem, Josef Mathauser

Ach, ti Přemyslovci (990 let)

(990 let)

Oldřich byl roku 1033 obviněn císařem Konrádem II. z úkladů proti jeho osobě a sesazen. Říšské vojsko zvolilo na podzim 1033 již potřetí Jaromíra českým knížetem.

Ale již příštího roku, 14. 4. 1034, byl císařem propuštěn, byl mu navrácen knížecí titul, jistý úděl v Čechách, a to vše pod podmínkou, že se bude o vládu dělit s Jaromírem a svým synem Břetislavem. Oldřich se po návratu do Prahy začal mstít, vždyť byl pravý Přemyslovec. Jaromíra dal oslepit a uvěznit ve Staré Lysé nad Labem. Syn Břetislav vida to, před otcovým hněvem uprchl do ciziny.

Plamenná orlice, erb Přemyslovců

Josef Grof

foto © Wikimedia Commons

Čechy očima Josefa Šembery (230 let)

Český kreslíř, grafik, autor mnoha kreseb ze staré Prahy a českého venkova Josef Šembera se narodil 23. dubna 1794 ve Vysokém Mýtě. V roce 1812 absolvoval gymnázium v Broumově a odešel studovat stavitelství a geodézii do Prahy.

Josef Šembera, 1863

Josef Šembera, Pražská brána v Lounech, 1822, Regionální muzeum Vysoké Mýto

kde zůstal až do penze. Byl ale především kreslířem a grafikem. Ve svém díle vyobrazil asi 160 lokalit zejména z území Čech. Jeho kresby jsou natolik přesné, že mají dokumentární hodnotu. Nejplodnějším obdobím jeho tvorby byla 20. a 30. léta 19. století, kdy působil v Praze a ve středních Čechách, respektive na území tehdejšího Rakovnického kraje. Pořídil zde veduty mnoha památných míst. Roku 1830 vydal Přehled města Prahy

na čtyřech velkých listech a podílel se na souboru pohledů Vincence Morstadta. Nakreslil předlohy pro řadu ocelorytin, podobně jako roku 1844 pro knihu svého bratra o jejich rodišti. Sbírkou 92 kreseb prodal hraběti Černínovi do Vídně. Josef Šembera zemřel 8. 8. 1866 v Litomyšli.

-Petram-

Koruna Přemysla Otakara II.

Přemysl Otakar a ženy (770 let)

Roku 1251 si rakouská šlechta zvolila za panovníka českého prince Přemysla. Tato volba, a tím i Přemyslův nárok na Rakousy a Štýrsko byly podpořeny sňatkem (1252) s Markétou, sestrou Fridricha II.

Tento politický sňatek však nedával naději na potomky, neboť Markétě bylo již padesát let. Bylo tedy jen otázkou času, kdy dojde k rozluce. O babenberské dědictví usiloval i uherský král Béla IV., což vedlo k vleklým sporům. Uherský král, odhodlaný prosadit své nároky silou, vtrhl několikrát do Rakouska a pronikl až na Moravu. Přemysl se rozhodl zastavit tyto vpády i za cenu ztrát. Proto uzavřel v Budíně 3. 4. 1254 mírovou dohodu s Bélou IV., ponechal si Dolní a Horní Rakousy, Béla získal Štýrsko.

Alois Rula

foto © Wikimedia Commons

Historia magistra vitae

1. 4. 1964 (60 let)

Premiéra Recitalu 64 v Městské knihovně v Praze. Recitál byl pásmem písniček Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra. Jako nová zpěvačka se představila Vlasta Kahovcová. V průvodním slově zazněly narážky na výsledek Zlatého slavíka 1963 (Jiří Suchý byl čtvrtý a Jiří Šlitr dvacátý).

1. 4. 1979 (45 let)

V Československu byl **zaveden letní čas**. Poprvé byl v řadě evropských zemí ustanoven za první světové války (1916). V Rakousku-Uhersku byl uplatňován do roku 1918. V nynější podobě jej v ČR známe od roku 1996, kdy byl jeho konec posunut o měsíc, do října. Začíná koncem března.

6. 4. 1889 (135 let)

Český filmový architekt **Vilém Rittershain** se narodil 6. 4. 1889 v Chrudimi († 13. 2. 1963). Spolu s renomovaným architektem Maxem Urbanem byl autorem projektu Filmových ateliérů na Barrandově (1932). Dokázal spojit obecné znalosti stavební architektury s aplikací pro potřeby filmařů.

8. 4. 1919 (105 let)

Národní shromáždění schválilo zákon o zřízení samostatné **Husovy československé evangelické fakulty bohoslovecké** jako samostatného autonomního ústavu se všemi právy a výsadami (promoční a doktorské) vysoké školy. V prvním roce existence měla fakulta pouze 14 zapsaných posluchačů.

9. 4. 1854 (170 let)

Český římskokatolický duchovní **Jan Nepomuk Sedlák** se narodil 9. 4. 1854 v Tajanově u Klatov († 30. 9. 1930). Byl světicí biskup pražský, spisovatel, editor, překladatel a mecenáš. Pomocným pražským biskupem byl jmenován 7. července 1917. V této funkci působil až do své smrti.

Zasloužil se o katedrálu (215 let)

Bedřich Jan Josef Celestin kardinál kníže Schwarzenberg se narodil 6. dubna 1809 ve Vídni. Byl nejmladším synem Josefa II. knížete ze Schwarzenbergu a Pauliny, rozené vévodkyně z Arenbergu.

Portrét Friedricha Johannese Jacoba Celestina von Schwarzenberg, katedrála sv. Víta

Bedřich měl šest sester a tři bratry, nejstarším bratrem byl dědic primogenitury vévoda krumlovský Jan Adolf kníže Schwarzenberg a prostřední bratr Felix se stal v říjnu 1848 rakouským ministerským předsedou. Po studii filozofie, práv a teologie byl Bedřich roku 1833 vysvěcen na kněze a stal se kaplanem v Salzburgu. O dva roky později byl zvolen salzburským arcibiskupem. V roce 1842 ho papež Řehoř XVI. povýšil na kardinála Svaté církve římské. Za svého působení v Salzburgu nechal postavit kostel a několik nemocnic. V roce 1850 byl jmenován na žádost pražské kapituly arcibiskupem v Praze. Roku 1859 založil Jednotu pro dostavění Chrámu sv. Víta, řadu dalších nadací a dobročinných organizací. Zasloužil se také mj. o výstavbu kostela

Erb (pouze štít) Friedricha von Schwarzenberg, používaný v Praze

sv. Cyrila a Metoděje v pražském Karlíně. Při 900. výročí založení pražského biskupství (1873) uspořádal slavnosti, při nichž vysvětil starou zrestaurovanou část katedrály. Bedřich Schwarzenberg byl českým vlastencem a významná postava tehdejší politiky. Provozoval alpinismus a stal se jedním z průkopníků horolezectví v Alpách. Zemřel ve Vídni dne 27. 3. 1885 a byl pohřben do hrobky ve staré arcibiskupské (Pernštejnské) kapli katedrály sv. Víta v Praze.

Marie Petrušková

Wilhelm Horn – průkopník portrétní fotografie evropského formátu (215 let)

Hned dvě prvenství má na kontě tento pozapomenutý fotograf. Jako první v Evropě začal vydávat Fotografický časopis. Poprvé také ve Vídni vyfotografoval české korunovační klenoty.

Narodil se 10. dubna 1809 v České Lípě v rodině hodináře. Přestože rád maloval, odešel po gymnáziu do Vídně, kde vystudoval Polytechnický institut. V roce 1839 byl zveřejněn objev Louise Daguerra, po vynálezci nazván daguerrotypie. Obrázky nasnímané světlem Horna uchvátily. Začal se věnovat procesu vzniku snímků, což mu usnadnilo nejen jeho technické znalosti, ale i umělecký cit. Už v roce 1841 otevřel v Praze na zahradě domu U Zlatého beránka na Koňském trhu první fotografický salon.

Průkopník evropské fotografie Wilhelm Horn

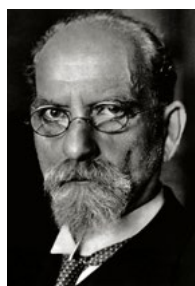

Hraběnka Trauttmansdorffová, daguerrotypie z roku 1849

A přibývaly další Hornovy salony, v Praze a v Karlových Varech. Nejprestižnějším byl Skleněný salon u Prašné brány. V červnu 1865 se z neznámých důvodů

rozhodl opustit hlavní město a vrátil se do České Lípy. Rodný fotografův dům už dnes ve městě nenajdeme. Doposud tu však stojí pět secesních domů, které nechal postavit Hornův syn Camillo. Daguerrotypie mistra fotografa najdeme ve sbírkách českolipského Vlastivědného muzea, Muzea hlavního města Prahy a v dalších institucích. Wilhelm Horn zemřel 15. 10. 1891 v České Lípě a pohřben byl na místním hřbitově. Hornův hrob je chráněnou kulturní památkou.

-namo-

1859 (165 let)
Edmund Husserl
* 8. 4. 1859
† 27. 4. 1938
německý filosof moravského původu, zakladatel fenomenologie

1884 (140 let)
Milada Gampeová
* 9. 4. 1884
† 6. 5. 1956
česká divadelní a filmová herečka, známá z filmu Ducháček to zařídí

1899 (125 let)
Eman Fiala
* 15. 4. 1899
† 24. 6. 1970
český herec, režisér, hudební skladatel a hudebník

Sochař a legionář (135 let)

Český sochař a legionář František Bílek se narodil 27. dubna 1889 v Podhorním Újezdu. Byl jedním z dvanácti dětí Václava Bílka. Jako jeho bratři navštěvoval Odbornou školu sochařsko-kamenickou v Hořicích.

Sochař a legionář František Bílek

Pozor, nezaměňovat s Františkem Bílkem (1872–1941), českým grafikem, sochařem a architektem.

Na počátku první světové války narukoval k c. a k. praporu polních

myslivců č. 12. V roce 1915 odešel na východní frontu, byl zajat u Sieniawy a v červenci 1917 se přihlásil jako dobrovolník do československých legií. Byl zařazen k 5. střeleckému pluku čs. legií v Rusku. Od roku 1918 působil společně se sochaři Karlem Babkou a Josefem Šeborem, architektem Vilémem Kvasničkou a dalšími umělci v sochařských dílnách informačně-osvětového odboru čs. legií v Rusku. Po jejich rozdělení se stal Bílek nejbližším spolupracovníkem sochaře Karla Babky, který vedl východní (Irkutskou) část dílen

Francouzský legionář František Bílek, 20. léta 20. století

a od dubna 1920 se stal jeho zástupcem. Po návratu do Československa se Bílek věnoval nadále tvorbě funerálních plastik. K jeho nejnámějším dílům patří památník Mistra Jana Husa v Libáni z roku 1925 podle návrhu Ladislava Šalouna (autor Husova pomníku na Staroměstském náměstí), pomník bojovníka za svobodu v Nechanicích z roku 1932 a pomník padlým vojákům 1914–1918 v České Skalici. Zemřel 5. 1. 1944 v Podhorním Újezdu a pohřben byl na hřbitově v Sobčicích.

-Petram-

Avantgardní režisér (120 let)

Jednou z nejvýznamnějších osobností české meziválečné divadelní avantgardy byl režisér Jiří Frejka. Narodil se 6. dubna 1904 v Útěchovicích pod Stražištěm do rodiny dědičných myslivců na panství strahovských premonstrátů.

Jiří Frejka, před 1946

Dětství prožil uprostřed přírody, což ovlivnilo jeho pozdější umělecké vnímání. Absolvoval gymnázium v Praze a studia na Filozofické fakultě UK. Zajímal se o divadlo, ale jeho plachá

Prsten Gygův, Národní divadlo, 1944

povaha mu nedovolila vystupovat jako herec na jevišti. Začal tedy psát hry a režisovat. Položil základy souboru pozdějšího Osvobozeného divadla, jehož kolektiv poprvé vystoupil pod tímto názvem v roce 1925 v Bratislavě. Oficiálně však začalo divadlo hrát až od

roku 1926 v sále Na Slupi v Praze. Jiří Frejka zde působil jako ředitel a režisér, posléze si založil s E. F. Burianem novou scénu – divadlo Dada. Pohostinsky začal spolupracovat s Národním divadlem, kde v pozici režiséra vydržel až do roku 1945. Za nacistické okupace se aktivně zapojil do odbojové činnosti a Pražského povstání. Po válce se stal spoluzakladatelem Akademie múzických umění, kde byl jmenován děkanem divadelní fakulty a posléze i rektorem školy. Z divadelního prostředí byl postupně odstraněn a vystaven politickému nátlaku, díky němuž ukončil svůj život sebevraždou. Jiří Frejka zemřel 27. 10. 1952 v Praze a byl pochován na Vinohradském hřbitově spolu s bratrem Ottou.

-ab-

1899
(125 let)
Zdeněk Chalabala
* 18. 4. 1899
† 4. 3. 1962
český klavírista, houslista, dirigent, publicista a pedagog

1924
(100 let)
Slávka Budínová
* 21. 4. 1924
† 31. 7. 2002
česká divadelní, filmová a televizní herečka

1924
(100 let)
Ilja Prachař
* 30. 4. 1924
† 10. 8. 2005
český herec, dramatik, dabér a skalní slávista

Historia magistra vitae

11. 4. 1569 (455 let)
Český humanista a básník **Jiří Carolides z Karlsperka** se narodil 11. 4. 1569 v Praze († 21. 10. 1612). Patřil k nejdůležitějším básníkům dvora Rudolfa II. a císař mu udělil šlechtický titul. Z jeho básnického díla se připomínají Pamětní verše (1601) a Prorok Sofoniáš (1612).

13. 4. 1844 (180 let)
Český houslista a hudební pedagog **Jan Hřímalý** se narodil 13. 4. 1844 v Plzni († 11. 1. 1915). V roce 1869 odešel do Moskvy a vyučoval hru na housle na tamější konzervatoři. V roce 1874 byl jmenován jejím profesorem a zůstal jím do své smrti. Jeho obdivovatelem byl P. I. Čajkovskij.

15. 4. 1949 (75 let)
V Praze vzniklo ve vlně znárodnování a slučování soukromých podniků **Státní nakladatelství dětské knihy**, které o 20 let později změnilo název na Albatros. Za 60 let své existence vydalo 10 tisíc titulů v nákladu 350 milionů výtisků. SNDK v roce 1964 založilo Klub mladých čtenářů.

16. 4. 1564 (460 let)
Na naléhání Ferdinanda I. povolil papež Pius IV. **přijímání podobojí** v Čechách a na Moravě. Obsah papežského breve byl slavnostně vyhlášen 23. 7. 1564 v katedrále sv. Víta (sám arcibiskup podával podobojí). Napětí mezi utrakvistickou konzistoií a císařem však přetrvávalo.

17. 4. 1774 (250 let)
Český hudební skladatel a pedagog **Václav Jan Křtitel Tomášek** se narodil 17. 4. 1774 ve Skutči († 3. 4. 1850). Jeho největší význam je v klavírní a písňové tvorbě. Byl předchůdce Bedřicha Smetany jako zakladatele českého romantismu. Ve své době byl nazýván pražským hudebním papežem.

Historia magistra vitae

17. 4. 1964 (60 let)

Premiéra černobílého filmu Miloše Formana **Černý Petr**. Film se z větší části natáčel v létě 1963 v Kolíně. Děj se týká dospívání učně Petra. Jeho kamaráda si zahrál Vladimír Pucholt. V roce 1964 film získal hlavní cenu Zlatý leopard na Mezinárodním filmovém festivalu v Locarnu.

18. 4. 1389 (635 let)

„Židé v Praze zmordováni, domové jejich vybití a spálení, zboží rozebráno. Příčina toho útoku na ně od lidu obecného byla, že na kněze... kamením házeli a s posmišky se mu rouhali. Král Václav byl tehdy ve Hbě.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 370)

18. 4. 1869 (155 let)

Došlo ke **schválení statutu polytechnického ústavu** Království českého, dnes České vysoké učení technické v Praze. Název ČVUT se používá od 1. 9. 1920. Nejstarší historie ČVUT sahá do roku 1707, kdy Josef I. nařídil svým reskriptem českým stavům zajistit v Praze inženýrskou výuku.

20. 4. 1854 (170 let)

Z Ringhofferovy dílny vyjíždí **první český železniční vagon**. Ringhofferovy závody, sídlící v Praze-Smíchově, vyráběly zpočátku technologie pro pivovary a cukrovary, později především osobní a nákladní železniční vozy, lokomotivní tendry a tramvaje. Tramvaje vyráběly od roku 1876.

20. 4. 1924 (100 let)

Český typograf a grafický designér **Jiří Rathouský** se narodil 20. 4. 1924 († 5. 9. 2003). V letech 1970 až 1974 navrhl pro pražské metro bezpatkové písmo Metron, vizuální podobu jednotlivých stanic a celkové grafické řešení celého informačního systému podzemní dráhy.

Kdo by neznal Dismana (120 let)

Pedagog, divadelní a rozhlasový režisér, filmový scenárista a textař, reportér, zakladatel dětského rozhlasového sboru. Tím vším byl Miloslav Disman, který se narodil 27. dubna 1904 v Bělé pod Bezdězem.

Otec Bedřich Disman byl úředníkem městské správy a aktivním členem místní Matice české a sokolské župy. Syn Miloslav po absolvování pedagogického studia v Praze působil jako učitel na různých místech severních Čech v menšinových školách. Od roku 1930 učil na pražských pokusných školách v Michli a Nuslích. V roce 1931 začal externě spolupracovat s Československým rozhlasem a později založil Dismanův rozhlasový dětský soubor. V září 1935 nastoupil do redakce Školského rozhlasu jako referent a příležitostný reportér, v červnu

Miloslav Disman

Má vaše dítě umělecký talent?, M. Disman, SPN 1963

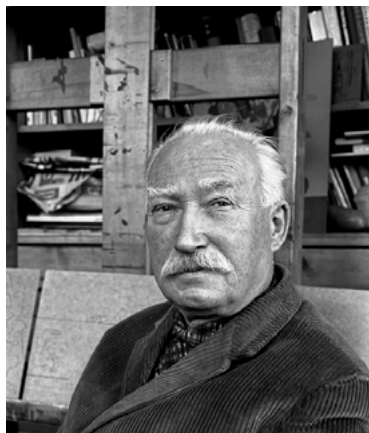
1938 se stal jeho režisérem. Od roku 1952 zastával místo vedoucího vysílání pro děti a mládež. Přednášel rovněž na loutkářské katedře DAMU. Disman přispíval do různých divadelních,

literárních a dalších umělecky zaměřených periodik, psal rozhlasové hry a byl tvůrcem odborných pedagogických publikací. Jeho jméno se stalo především synonymem rozhlasového vysílání určeného dětem. V úloze rozhlasového režiséra a vedoucí osobnosti dětského hereckého sboru působil více než 30 let. Pro svá vystoupení za okupace v srpnu 1968 byl v roce 1971 donucen odejít do důchodu. Zemřel 21. 4. 1981 v Praze ve věku 77 let a byl pochován v rodné Bělé pod Bezdězem.

-alba-

Kubista a mistr koláže František Gross (115 let)

V Nové Pace se 19. dubna 1909 do rodiny továrního úředníka Karla Grosse a jeho manželky Marie, rozené Böhmové, narodil syn František. Po maturitě na reálce v Nové Pace studoval na ČVUT v Praze u profesora Oldřicha Blažička a na Uměleckopřemyslové škole u profesora Františka Kysely.

Portrét Františka Grosse, Karel Kuklík, 60. léta

V roce 1931 uspořádal spolu s přáteli Ladislavem Zívrem a Františkem Hudečkem kubistickou výstavu v reálce v Nové Pace. Od roku 1941 byl členem

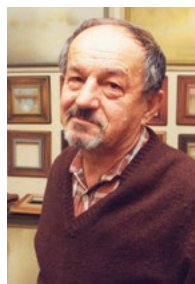

František Gross, *Jak vzniká obraz*, před rokem 1969

Umělecké besedy a v letech 1942–1948 významného seskupení Skupina 42. Od roku 1945 byl členem sdružení Hollar a v letech 1961–1970 členem skupiny Radar. Od 30. let 20. století užíval nové techniky frotáže, koláže, vytvářel

obrazy – objekty a drobné plastiky. Ve 40. letech tvořil groteskně fantastní postavy strojů a vynálezů v duchu neofigurativní estetiky. Je autorem celé řady grafických listů i známkové tvorby. V 70. letech maloval krajinu z Novopacka. Při své návštěvě Holandska v roce 1973 kreslil Amsterodam a do kresby zakomponoval vznášejícího se Chagallova houslistu. Podle této kresby později namaloval obraz *Vzpomínka na Amsterodam*, který se nachází v soukromé sbírce. František Gross zemřel 27. 7. 1985 v Praze a je pohřben na Vinohradském hřbitově.

-mf-

1929 (95 let)
Jaroslav Papoušek
* 12. 4. 1929
† 17. 8. 1995
český malíř, karikaturista, prozaik, sochař, scenárista a režisér

1929 (95 let)
Ivan Vyskočil
* 27. 4. 1929
† 28. 4. 2023
český spisovatel, dramatik, herec, režisér a divadelní pedagog

1934 (90 let)
Josef Somr
* 15. 4. 1934
† 16. 10. 2022
český herec, držitel dvou cen Thálie a jednoho Českého lva

Talent, hlas, ženská smyslnost (95 let)

... ale i rány osudu provázely život Judity Čerovské. Melodie kterého z nezapomenutelných hitů vás napadne při vyslovení jména zpěvačky? Dominiku? Nebo snad Je po dešti?

Judita Štěrbová přišla na svět 21. dubna 1929 ve smíšené rodině, tatínek byl Čech, maminka Němka. Složitost doby poznamenala i život rodiny. Juditini rodiče byli v roce 1942 po udání zatčeni kvůli poslechu. Maminka byla také po válce dvakrát uvězněna pro svůj německý původ. Pobyt ve vězení na ní zanechal trvalé psychické následky, zemřela v psychiatrické léčebně v Dobřanech. Judita žila nejprve s německou babičkou, které se ale podařilo dostat se do Západního Německa. Tak zůstala Judita jen s otcem. Pracovala v Centrotexu. Chyby, kterou udělala, když ztratila v dokumentech milion korun, využila StB, aby 22letou dívku získala ke spolupráci. V uměleckých počátcích se Čerovská věnovala zpěvu jen amatérsky. Její

Půvabná žena a nezapomenutelná zpěvačka Judita Čerovská

kariéru odstartovalo vítězství v talentové soutěži Hledáme nové zpěváky ve druhé polovině 50. let. To už byla manželkou advokáta Vladimíra Čerovského a maminkou dvou dětí. V říjnu 1959 však přišla životní rána, autonehoda, ze které se uzdravovala dva roky a s jejímiž následky se potýkala celý život. Přesto dokázala svým hlasem uspět na pódii, především v německy hovořících zemích, kde se krásná zpěvačka stala velmi populární. V roce 1974 se rozvedla a jejím novým partnerem se stal muzikant Ivan Smetáček. S jeho kapelou I. S. Jazz Ensemble vystupovala ještě v 90. letech. Judita Čerovská zemřela 9. 10. 2001 ve věku 72 let a pohřbena byla na Olšanských hřbitovech v Praze.

-namo-

Měla patent na devět vynálezů (90 let)

Česká designérka hraček Libuše Niklová se narodila 1. dubna 1934 ve Zlíně. Vytvořila přes 230 originálních hraček, které se vyráběly v mnoha barevných variantách. Její práce je zastoupená v muzeích po celém světě.

Libuše Niklová a její kocour Liba, 1964

V letech 1949 až 1953 studovala tvarování plastických hmot na Střední uměleckoprůmyslové škole Zdeňka

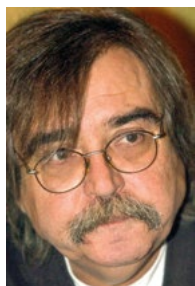
Nejedlého ve Zlíně a Uherském Hradišti, pod vedením profesorů Lud'ka Havelky a Jiřího Jašky. Rok po zakončení studia začala pracovat v Gumotexu Břeclav, kde působila šest let. V roce 1961 zakotvila v podniku Fatra Napajedla, kde až do konce života zastávala pozici návrhářky hraček. Ještě před nástupem se však stihla provdat za svého spolužáka malíře Františka Nikla, se kterým vychovala syna Petra, dnes známého malíře, spisovatele a fotografa, a dceru Veroniku. Stala se světoznámou designérkou a její unikátní harmonikové hračky byly okopírovány nejméně ve 25 zemích. V průběhu své profesní tvorby získala patenty na devět vynálezů a tři národní průmyslové vzory. V roce 2012 u příležitosti udílení cen Czech Grand Design byla jako

Harmonikový Kocour Libuše Niklové, 1963, Fatra Napajedla

první žena designérka uvedena do Síně slávy. Libuše Niklová zemřela 5. 6. 1981 v pouhých 47 letech a pohřbena byla na Lesním hřbitově ve Zlíně.

-Petram-

1944

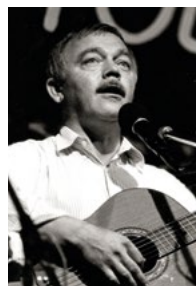
(80 let)

Zdeněk Rytíř

* 11. 4. 1944

† 2. 10. 2013

český textař, hudební skladatel, zpěvák, herec a moderátor

1944

(80 let)

Karel Kryl

* 12. 4. 1944

† 3. 3. 1994

československý písničkář a básník, přezdívan „temný zpěvák“

1949

(75 let)

Marie Spurná

* 28. 4. 1949

† 8. 9. 2015

česká herečka, známá rolí hostinské ve filmu Slavnosti sněženek

Historia magistra vitae

23. 4. 1349 (675 let)

„Poprvé **slaven** na Novém městě Pražském **den Svátosti**. Ukazovány bývaly v kaple Božího Těla na Novém městě Pražském, odkudž i jarmark novoměstský o Svátosti začátek svůj vzal.“ (Kalendář historický národa českého, Daniel Adam z Veleslavína, s. 329 a 386)

24. 4. 1854 (170 let)

„Slaven byl **sňatek císaře Františka Josefa I. s Alžbětou Bavorskou**. Zajímavá postava předposlední císařovny rakouské, ženy zvláštního romantického založení, byla mnohokrát zpracována populárně-historicky a beletristicky.“ (Kalendář hist. národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 390)

27. 4. 1849 (175 let)

Praze **přibyl pátý městský obvod**: Židovské město – Josefov (pojmenovaný na počest císaře Josefa II.). Tímto aktem došlo k úplnému zrovnoprávnění Židů, kteří byli až do vlády císaře Josefa II. (1780–1790) občany druhé kategorie. Nesměli se např. stěhovat za brány zdejšího ghetta.

27. 4. 1939 (85 let)

V Praze byla jmenována **nová protektorátní vláda** v čele s generálem Aloisem Eliášem (do 19. 1. 1942). První protektorátní vládu vedl Rudolf Beran, do konce války byly ještě dvě vlády, Jaroslava Krejčího (19. 1. 1942 až 19. 1. 1945) a Richarda Bienerta (19. 1. 1945 až 5. 5. 1945).

30. 4. 1839 (185 let)

Český stavitel varhan **Antonín Mölzer starší** se narodil 30. 4. 1839 v Chotusicích († 8. 8. 1916). Od roku 1866 měl vlastní varhanářskou dílnu v Kutné Hoře. Na výstavě v polské Čenstochové dostal stříbrnou medaili za varhany v kostele sv. Václava v Nové Vsi u Kolína.

výherci, odpovědi

SOUTĚŽE ZA MĚSÍC BŘEZEN 2024

Celkem došlo 831 odpovědí, z toho 497 žen, 334 mužů.

Nejvíce odpovědí přišlo:

- Hl. město Praha: 14,44 %
- Jihomoravský kraj: 13,00 %
- Středočeský kraj: 12,03 %
- Vysočina: 9,63 %
- Ústecký kraj: 6,86 %
- Jihočeský kraj: 6,23 %
- Liberecký kraj: 6,86 %

Fotohádanka

otázka: Poznáte místo na obrázku?

odpověď: a)

soutěžilo: 284 čtenářů, 265 správně, 19 špatně

výherci: Iva Snajdrová, Nahorany; Jana Svobodová, Říčany; Kateřina Rubešová, Praha 7

Křížovka

tajenka: ...zařízenými interiéry

soutěžilo: 203 čtenářů; 169 správně, 34 špatně

výherci: Tomáš Keltner, Kostomlaty nad Labem; Blanka Kílianová, Sedlec-Prčice; Blanka Váchová, Praha

Soutěž o vstupenky do Národního technického muzea

odpověď: c)

soutěžilo: 344 čtenářů, 342 správně, 2 špatně

výherci: Nikola Katrušáková, Praha; Petra Macků, Praha 4 – Michle

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

fotohádanka

Poznáte místo na obrázku?

- kostel svatého Ducha, Praha 1
- kostel Povýšení svatého Kříže, Praha 3
- kostel sv. Václava na Zderaze, Praha 2

Své odpovědi na **fotohádanku** a **tajenku křížovky** nám pošlete do 10. dubna z www.kampocesku.cz/souteze, www.prazskyprehled.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Vždy tři výherci z každé soutěže **obdrží od redakce výhru e-mailem.**

Podmínky soutěží najdete na

<https://www.kampocesku.cz/vseobecne-podminky>.

křížovka

Chráněná krajinná oblast Český les je geomorfologickým pokračováním Šumavy. Do roku 1990 ležela jeho velká část ... a činnost zde byla velmi omezena, pravděpodobně proto se zachovala krajina s lesy sloužící také pro studijní účely.

	POMŮCKA: ARMO, SAL	ZMÁČKNUTÍ	1. DÍL TAJENKY	KARETNÍ HLÁŠKA	ASOCIACE TENISOVÝCH PROFESIONÁLŮ ZKR.	STRUNNÝ HUDEBNÍ NÁSTROJ		OBCHOD PRŮMYSLOVÝM ZBOJÍM ZKR.	PŘEDLOŽKA	OPADÁNÍ	DĚLKA SUKNĚ
	KOŽNÍ NEMOC						OTÁZKA 6. PÁDU				
	PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY						JM. FOTBAL. BICANA SEVEROČES. ENERGETIKA				
	OBYWATEL IRSKA			PRAŽ. SPRÁVA SOCIÁL. ZABEZP. NALÉVATI					STARÉ ČES. ZÁJMENO SUNDAT BOTY		
	LÉKAŘSKÝ SŮL				AČKOLIV AMERICKÁ FARMA			STĚNY CITOSLOVCE CHRÁPÁNÍ			
	VOUS POD NOSEM					OZVĚNA ZNAČKA ČESKÝCH NÁKL. AUT				PERO	JEDNOTKA DUTÉ MÍRY
	EVROPAN SPOJE PROVAŽŮ HOVOR.						RUSKÁ MĚNA ČÁST KROVU				
	VYKONAT							TŘI SLOVENSKY OKYSLIČENÝ VZDUCH			
	CHEM. ZN. ZINKU			KOUZLO SLOV. POHÁR MÍST. EVRO. ZEMÍ					INICIÁLY BASNIKA TOMANA VKOPNUTÍ		
	LÉPE				UŽITKOVÁ ROSTLINA CHEM. ZN. STŘÍBRA						
	CIZÍ ŽENSKÉ JméNO					LAHODNÝ NÁPOJ TUREK				2. DÍL TAJENKY	LETADLO ZASTAR.
	KRÁLOVNA KRÁSY	OSOBNOST VODA LATINSKY					UZLÍK V TKANINĚ OSOBNÍ ZÁJMENO				
	PRODUKT MAZOVÝCH ŽLÁZ				SEVEROVÝCHOD ZKR. TELEVIZNÍ KANÁL			STROMOVÝ POROST ZA CO			
	INTELI- GENČNÍ KVOCIENT ZKR.			BROUCI ZNAČKA DECILITRU					CHEM. ZN. KŘEMIKU IN. HER. LU- KAVSKÉHO		
	OSUD						PRAŽSKÝ PODNIK				
	PŘIJÍMACÍ MÍSTNOST PRO HOSTY						PLAVIDLO				

soutěž o vstupenky

do Divadla Bez zábradlí

Který z herců neúčinkuje v představení Kvartet?

- Jana Švandová
- Karel Heřmánek ml.
- Rudolf Hrušínský ml.

Odpovědi zašlete do 10. dubna z www.kampocesku.cz/souteze a www.prazskyprehled.cz/souteze. Tři výherci získají dvě vstupenky na představení Kvartet 9. 5. 2024 v Divadle Bez zábradlí.

Elektronické předplatné na novém webu www.prazskyprehled.cz

LUCEMBURKOVÉ

rodokmen LP 998–1458

Lucemburkové jako druhá česká královská dynastie vládli ZEMÍM KORUNY ČESKÉ v letech 1310–1437. Ručně malovaný rodokmen včetně postav a typických detailů pro období gotiky ocení snad každý milovník historie. Rozměr tisku na formát A1 zaručuje dobrou čitelnost i přehlednost. Skvělý dárek, unikátní dekorace, didaktická pomůcka.

KOUPÍTE NA E-SHOPU REDAKCE
www.kampocesku.cz/eshop

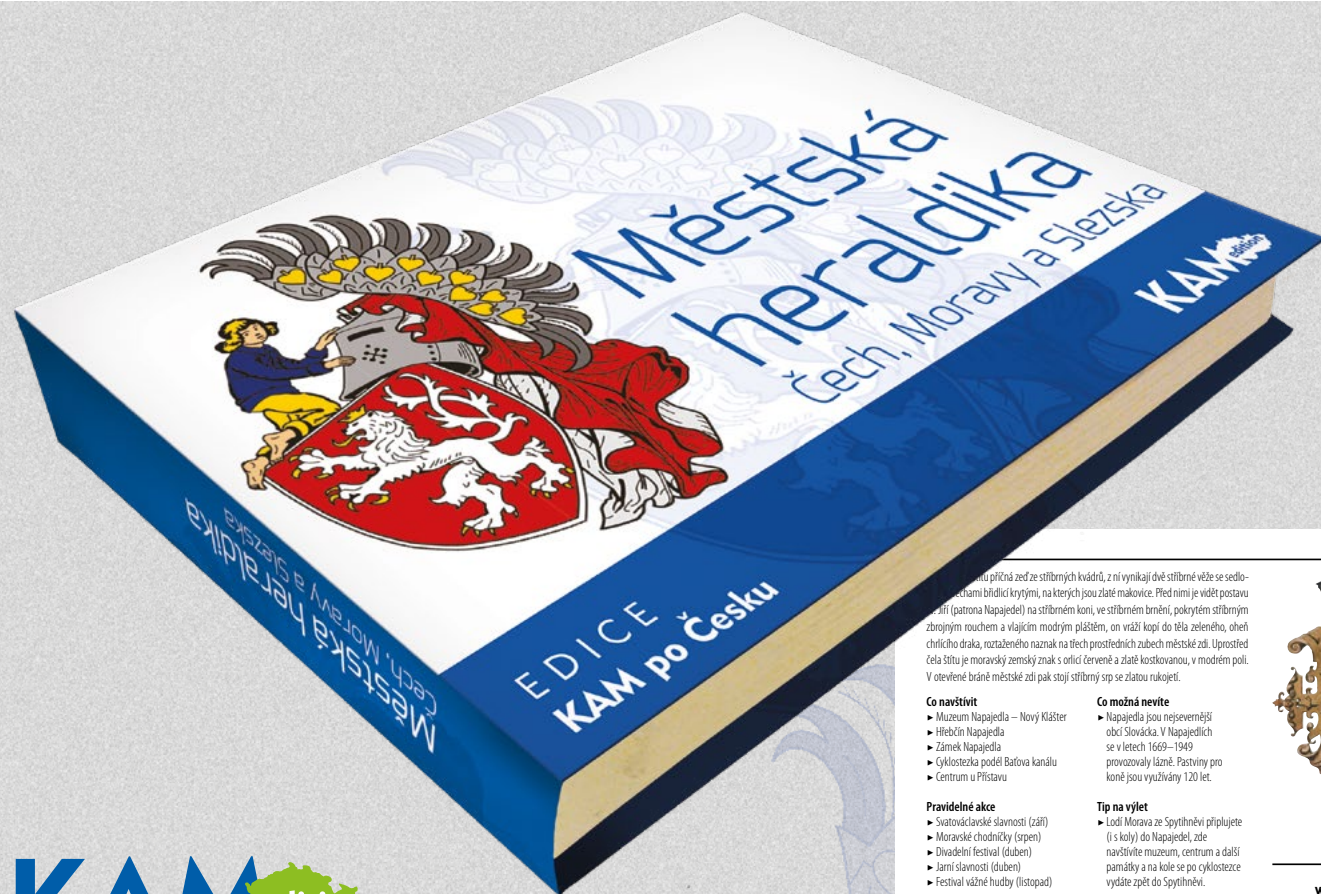
poštovní zásilka: 399 Kč (poštovné 100 Kč platí pouze pro Českou republiku)
osobní odběr v redakci: 150 Kč (+ tubus 49 Kč)

• rozměr A1 (594 x 841 mm) • baleno do tubusu • dodává Česká pošta jako doporučený, pojištěný balík do ruky
 KAM po Česku, Kubelíkova 30, Praha 3

Městská heraldika

Čech, Moravy a Slezska

Publikace z ediční řady KAM Edition

KAM edition

založeno l. P. 1355

...u příčině zed' ze stříbrných kvádrů, 2 ní vynikají dvě stříbrné věže se sedlo-
...chami bíhlicí korymby, na kterých jsou zlaté malovice. Před nimi je vidět postavu
...in (gatrona Napajedla) na stříbrném koni, ve stříbrném brnění, pokrytém stříbrným
zbrojním rouchem a vlnitým modrým pláštěm, on vřáží kopí do těla zeleného, oheň
chrličího draka, roztaženého naznak na ttech prostředních zubech městské zdi. Uprostřed
čela štítu je moravský zemský znak s orlicí červené a zlaté kostkovanou, v modrém poli.
V otevřené bráně městské zdi pak stojí stříbrný srp se zlatou rukojetí.

Co navštívit

- Muzeum Napajedla – Nový Klášter
- Hřebčín Napajedla
- Zámek Napajedla
- Cyklostezka podél Bařova kanálu
- Centrum u Přístavu

Pravidelné akce

- Svatováclavské slavnosti (září)
- Moravské chodníčky (srpen)
- Divadelní festival (duben)
- Jarní slavnosti (duben)
- Festival vážné hudby (listopad)

Co možná nevíte

- Napajedla jsou nejsevernější
obcí Slovácká. V Napajedlech
se v letech 1669–1949
provázely lázně. Pastviny pro
koně jsou využívány 120 let.

Tip na výlet

- Lodi Morava ze Spytihněvi připlujete
(i s koly) do Napajedla, zde
navštívíte muzeum, centrum a další
památky a na kole se po cyklostezce
vydáte zpět do Spytihněvi.

www.napajedla.cz
www.ic.napajedla.cz
www.kknapajedla.cz

V publikaci Městská heraldika Čech, Moravy a Slezska se dozvíte, jaký je aktuálně užívaný znak zhruba poloviny měst České republiky, rok jejich založení (první písemná zmínka), popis znaku, případně legendu o jeho vzniku. Nadčasovými sděleními jsou informace, co ve městě navštívit, pozvání na pravidelně pořádané akce a nechybí ani tipy na doporučený výlet.

Bonusem jsou znaky všech pražských městských částí.

■ vázaná plnobarevná

■ doporučená prodejní cena 250 Kč

CENA pro vás 150 Kč

■ objednat lze přímo v redakci

osobně: Kubelíkova 1108/30, 130 00 Praha 3

telefonicky: +420 222 944 816-7

+420 602 223 279

e-mailem: redakce@kampocesku.cz

na e-shopu: www.kampocesku.cz/eshop

KONEC

neplacené části

ČÍST DÁL
předplatitel